

Hvad er et lokalt energifællesskab og hvordan er det en god idé?

Ulrik Jørgensen, forsker og rådgiver
Indlæg ved Radikalt tema værksted
Nyborg Strand den 18. september 2021
Email: ulrik@uj-consult.dk - Mobil: 2166 5424

Hvad er et lokalt energifællesskab?

- formelt: et fællesskab bestående af borgere, boligforeninger, butikker, virksomheder og/eller kommunale institutioner organiseret som en forening eller andelsvirksomhed
- med stor grad af nærhed til hinanden
- med formålet til egne formål at producere, lagre og forbruge el og har mulighed for at konvertere til varme eller transport
- for VE-fællesskaber skal der være tale om vedvarende energi
- drevet på ikke-kommercielle vilkår med henblik på egne økonomiske, sociale og/eller andre fordele
- og som handler på vegne af deltagerne i fællesskabet

En ny energi-aktør i Danmark

- VE-fællesskaber dukker op i EU's nye energidirektiver – de er en helt ny 'aktør' i det danske energisystem
- net-monopolet og konkurrenceudsat, kommerciel produktion og handel med el blev skabt i 90'ernes liberalisering
- trods EU-krav om en 'gunstig' implementering, har klimaministeren valgt en 'minimumimplementering', som underordner VE-fællesskaber net-monopoler og markeder
- net-selskaberne har økonomisk interesse i struktur og indtægter fra el-kunder
- og er sat til at afgøre, hvordan lokale energifællesskaber kan blive tilsluttet og hvilke tariffer, de hver for sig skal betale

Hvordan er fællesskaber en god idé?

- VE-fællesskaber kan skabe fordele for samfundet, som går videre end de store forsyningsanlæg:
  - de skaber borgerinddragelse og øget bevidsthed og forbrug
  - de indebærer lokale investeringer i VE (til 100+ af forbrug)
  - de kan koordinere produktion og forbrug af el og varme
  - de kan reducere net-belastningen og dermed frigøre kapacitet
  - de har en positiv klimaeffekt ved at investere i VE
- det skyldes, at landvindmøller, solceller og varmepumper ikke bare bliver mere kost-effektive totalt set ved at blive større
- transport af el (og varme) koster på linje med produktionen

Hvorfor støtter DK ikke fællesskaber?

- 70'erne var domineret af centralisering, fra slut-80'erne blev landvindmøller og små værker et vigtigt supplement
- men ... i dag mødes fællesskaber med to økonomiske doktriner, der var gode nok indtil for en 10-15 år siden:
  - der er skalafordele ved store produktionsanlæg
  - det 'store' el-marked er egnet både til styring på kort sigt og bidrager samtidig til optimal udvikling på længere sigt
- f.eks. er store markanlæg helt afhængige af net-udbygning, der endnu betales af samfundet / el-kunderne
- markedet for fleksibilitet påvirker ikke små el-kunders adfærd
- 'gorillaen i rummet': elafgiften og angsten for tab af provenue

De aktuelle hindringer

- Elforsyningsloven har kun bestemmelser om afgrænsning af forbrugssted samt energifællesskabers rettigheder
- mens der ikke er nogen hindringer i Varmeforsyningsloven
- forbrugssted burde afklare el-kunde og tilslutningspunkt, men viderefører en uklar henvisning til matrikler og bygninger
- bekendtgørelsen gør det til en forhandling mellem energifællesskab og net-selskaber (monopoler) at afklare spørgsmålet om el-kunde og tilslutningspunkt
- KEF-udvalget har bedt ENS udrede disse forhold i løbet af efteråret 2021 – der er mulighed for en revision til det bedre
- Tarifmodel 3.0 indeholder de nødvendige tarif instrumenter til fair (‘kostægte’ og ‘solidariske’) tariffer

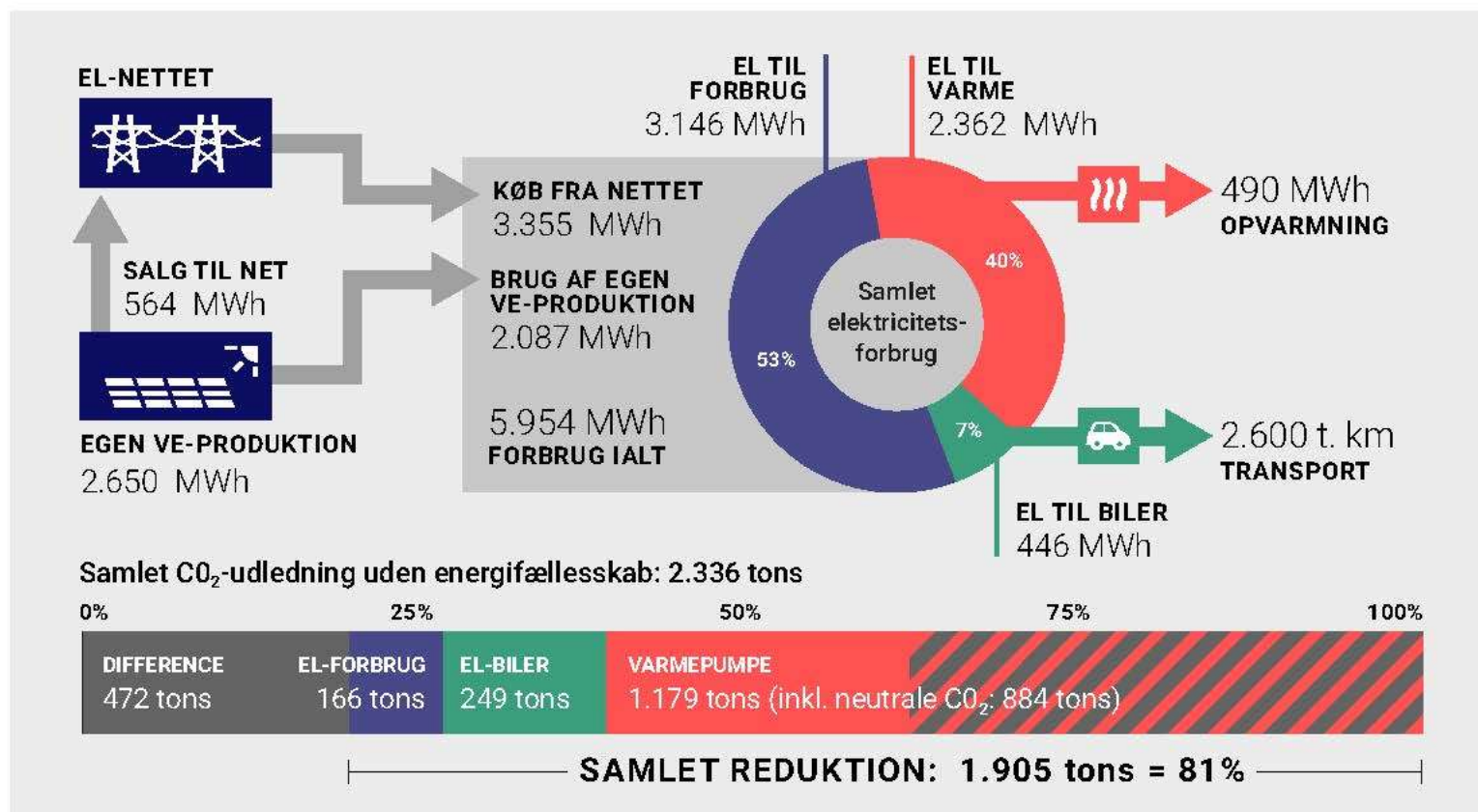
Tre modelberegninger

- lokale energifællesskaber vil være forskellige betinget af, hvor de ligger og hvilke medlemmer de har
- Hvis boliger er et dominerende element, er tre typer relevante:
  - eksist. bykvarter
start: el
  - bofællesskab
start: helhed
  - landsby
start: varme

- der vil også komme erhvervsdominerede energifællesskaber, som dog allerede i dag er lettere at få etableret

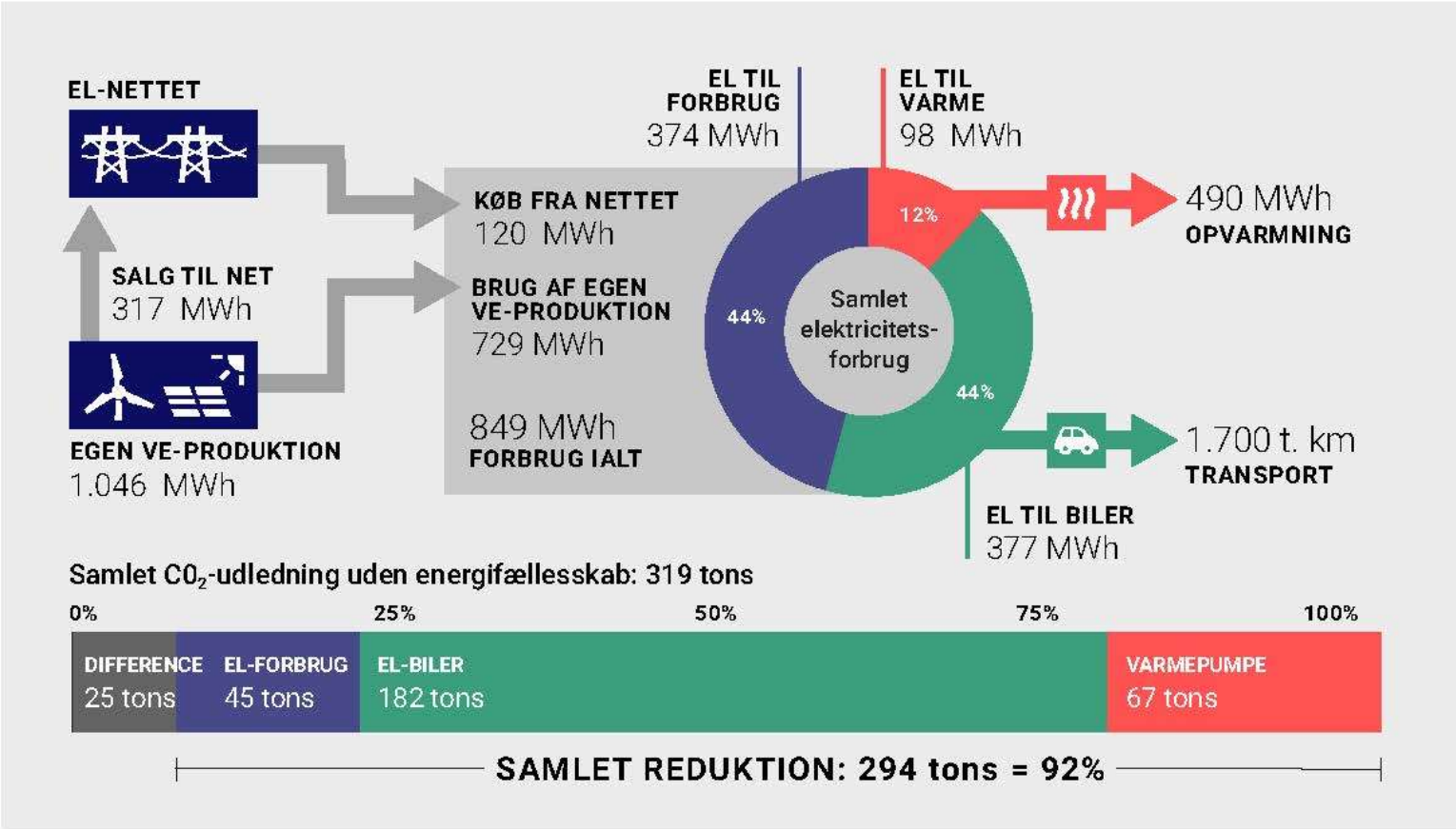
Case: gammel bydel

1000 boliger, 5 institutioner, 180 elbiler

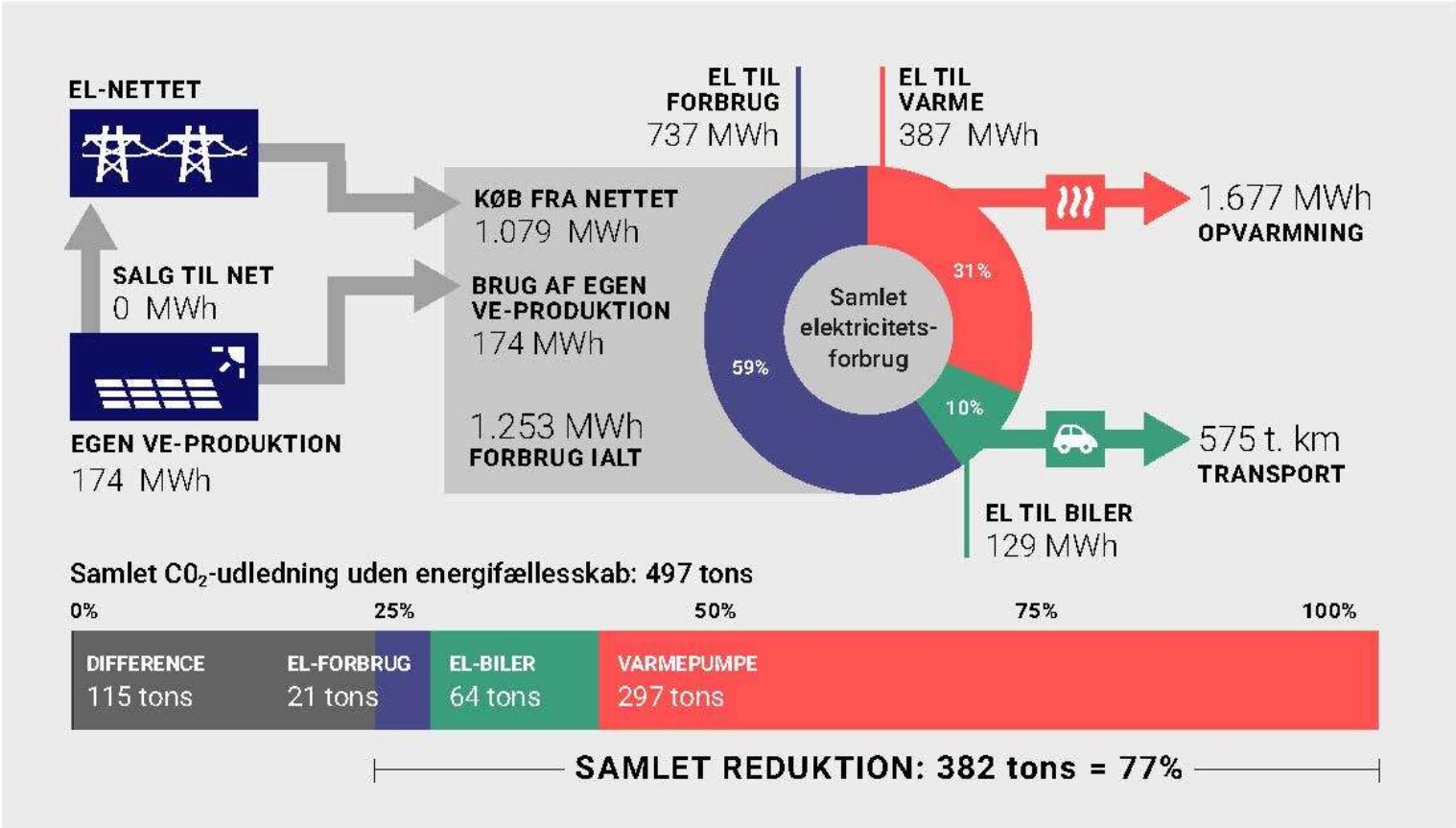

Case: bofællesskab

160 boliger, 105 elbiler

Case: landsby

50 boliger, 35 elbiler

Referencer:

- ‘Håndbog for Energifællesskaber’ fra sommeren 2021 er version 2, med den aktuelle regulering
- den engelske version ‘Handbook for Energy Communities’ er fra 2020 og endnu kun i version 1
- beregninger udført med model af energifællesskaber udviklet i forskningsprojekt finansieret af Vissing Fonden findes i pjecen ‘Elektrificering af lokalsamfund’
- materialet findes på hjemmesiden: www.energifaellesskaber.dk